

bestaat voor wat men steeds als de belangen der specialisten hoort uitkrijten, dat niet zelden besluiten genomen worden in vergaderingen, waar behalve het bestuur één of twee leden aanwezig zijn. Ik ken slechts twee feiten in het nu al lange leven der A. S. V., waarbij van een behartiging van belangen sprake was. Het eene noemde ik reeds. Het andere is het veel besproken collectieve contract met de ziekenfondsen, dat ik — maar daarover heb ik het nu niet in het bijzonder — beneden de waardigheid van onzen stand en voor de specialisten hoogst nadeelig acht. Beide feiten echter bewijzen, wat de Amsterdamsche vereeniging betreft, heel duidelijk, dat waar het ging om belangen, vermeende of niet, de plaatselijke vakvereeniging alleen en zelfs soms — in de laatst genoemde aangelegenheid — tegen het hoofdbestuur in de zaken regelde. Ik stel mij voor, dat bovenstaande historische feiten wel in staat zijn, het geschreeuw over behartiging van specialisten-belangen eenigermate te temperen.

Amsterdam, 3 Mei 1919.

J. SCHRIJVER.

DR. BRONGERSMA EN DE MAATSCHAPPIJ.

Wij hadden niet anders verwacht, dan dat BRONGERSMA zich zou verdedigen in een lang betoog, waartegen schijnbaar niets is in te brengen. Hij wordt daarin trouw ter zijde gestaan door BLES. Wij zullen de heeren op dezen weg niet volgen. Wij meenen te kunnen volstaan met op een paar punten meer licht te doen vallen.

BRONGERSMA heeft volkomen gelijk: van de wet-TALMA heeft hij vóór de verkiezingen niet gesproken. Hij heeft gesproken van de wet op de ziekteverzekering, waarvan de invoering verwacht kon worden. Het doet niets ter zake, of dit een al of niet gewijzigd wetsontwerp-TREUB of -TALMA zou zijn. Van de Maatschappij was niet te verwachten, dat de belangen der specialisten (welke in dit opzicht met de belangen der zieken samengaan) op behoorlijke wijze behartigd zouden worden. De specialisten moesten daarom zelfstandig voor die belangen opkomen: zij moesien *uit* de Maatschappij. Aldus BRONGERSMA o. a. op 30 Mei. Toen een der Haagsche specialisten later (10 December) BRONGERSMA verweet, de te verwachten ziektewet (-TALMA), in tegenstelling met zijn optreden van enkele maanden te voren, te gebruiken als schrikbeeld om ons aan te drijven weer *in* de Maatschappij te treden, heeft niemand (ook BRONGERSMA zelf niet, die zijn omkeer erkende) de aanmerking gemaakt, dat de naam TALMA daarbij den eersten keer niet genoemd was. Het deed ook inderdaad niets ter zake.

De te verwachten wet op de ziekteverzekering is door BRONGERSMA gebruikt als boeman om de specialisten *uit* de Maatschappij te drijven, zoowel in de algemeene vergadering der *A. N. V. v. Med. Specialisten* als in de Haagsche afdeling¹⁾. Al zijn de daarop betrekking hebbende woorden in het verslag der vergadering van de „Algemeene” van 2 Juni in het *Maandblad voor sociale Geneeskunde* (een verslag opgemaakt naar stenografische aantekeningen, doch geen stenografische notulen) niet te vinden; BRONGERSMA heeft ze niettemin gesproken. Drie dagen te voren (30 Mei) heeft BRONGERSMA in de vergadering van de Afdeling 's-Gravenhage der Alg. N. V. v. M. Sp. volgens de notulen dier vergadering gezegd, dat, wanueer de wet op de ziekteverzekering opnieuw wordt ingediend, de Maatschappij haar vroegere adviezen moet handhaven; de specialisten zullen dan moeten protesteeren en gedaagd worden voor den Afdelingsraad, zooals te Amsterdam is gebeurd. In zoo'n Maatschappij zijn wij niet veilig, meende BRONGERSMA.

Het is waar, dat BRONGERSMA zijn rede besloot met de opmerking, dat gedurende de zes maanden, die moesten verlopen, voordat dat uittreden der specialisten werkelijkheid zou worden, het hoofdbestuur en de Maatschappij nog tot inkeer zouden kunnen komen, en het kan zijn, dat hij daarop zelf, zeker van zijn kracht, rekende. Maar als dat zoo is, dan bevestigt het volkomen onze uitspraak, dat BRONGERSMA zich niet

1) In de copie van ons stuk stond in de specialistenvergaderingen; de zetter maakte daarvan „in de specialistenvergadering”.

kieskeurig heeft getoond in de keuze van de middelen om zijn doel te bereiken. De toekomst zal leeren, of hij reden heeft met voldoening terug te zien op de gevolgen van zijn streven: verdeeldheid onder de specialisten, verdeeldheid in de Maatschappij. Wij mogen niet onderstellen, dat de voldoening voor BRONGERSMA gelegen is in het *divide et impera*.

Op het eind van zijn betoog zegt BRONGERSMA, dat in de op 2 Februari te Rotterdam gehouden vergadering (waar de laatste drie onzer aanwezig waren) de volgende motie is aangenomen: „*De buitengewone algemeene vergadering der A. N. V. v. M. Sp. spreekt de wenschelijkheid uit, dat wanneer de C. V. voorstellen onverminkt zijn ingevoerd, de specialisten zich weer in de N. M. t. bev. d. Gen. zullen begeven*”. Dit staat inderdaad te lezen in het verslag, dat het bestuur dier vereeniging in het *Maandblad v. Soc. Geneeskunde* (van 29 Maart heeft doen plaats, doch geeft niet de juiste toedracht weer. Vóór de stemming is uitdrukkelijk vastgesteld, dat de motie niet uitsprekt de meening van de *A. N. V. v. M. Sp.*, maar van de op dat oogenblik te Rotterdam bijeen zijnde specialisten. De motie werd aangenomen met 10 stemmen voor, 8 stemmen tegen en 1 blanco.

BLES geeft een onjuiste voorstelling van de opvatting der Haagsche specialisten, waar hij schrijft: „In 's Gravenhage echter bleef de verdeling ongeveer zóó als zij vóór Mei 1918 was; van eensgezindheid was dáár geen sprake”. Men oordeele! Op 20 Mei 1914 kwam alhier de volgende motie in behandeling: „*de vereeniging van medische specialisten te 's-Gravenhage verklaart, dat het onderbrengen der specialisten in een onzelfstandige onderafdeeling, zooals dit neergelegd is in een door de afdeeling Amsterdam als „amendement” ingediend voorstel tot wijziging van hoofdstuk 15a van het ontwerp-huishoudelijk reglement der Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst onaannemelijk is, te meer daar het elke zelfstandige organisatie der specialisten naast de Maatschappij in gevaar brengt*. Deze motie werd met *algemeene* (20) stemmen aangenomen. Op 30 Mei 1918 werd een motie, luidende: „*de Afdeeling 's-Gravenhage der Alg. Ned. vereeniging van medische specialisten verklaart, dat een regeling van de belangen der specialisten in de Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst niet mogelijk is*” met *algemeene* (30) stemmen aangenomen. Verdeeld waren de Haagsche specialisten toen alleen ten opzichte van de vraag, of het noodig was het lidmaatschap van de specialistenvereeniging onverenigbaar te verklaren met dat van de Maatschappij, zooals op initiatief van BRONGERSMA te Amsterdam (en ook te Rotterdam) was gebeurd. Na het indienen van de C. V.-voorstellen is het BRONGERSMA op 10 December gelukt ook onder de toen aanwezige Haagsche specialisten verdeeldheid te zaaien.

Wij kunnen begrijpen, dat BRONGERSMA het afkeurt, dat zijn persoonlijke gestie aan kritiek wordt onderworpen. Het moet voor een leider bijzonder onaangenaam zijn, wanneer hem de voet wordt dwars gezet. Voor een juiste beoordeeling van de oorzaken, die, naar het zich laat aanzien, zullen leiden tot ontredde van de Maatschappij, is het echter onvermijdelijk den invloed en het drijven van enkele bepaalde personen vast te stellen. Wij hebben gemeend dit te moeten doen, voorzoover het BRONGERSMA betreft. Misschien kan het sommigen de oogen openen voor het dreigende gevaar.

Den Haag, 2 Mei 1919.

P. DIJKGRAAF.
J. EXALTO.
E. W. DE FLINES.
J. DE GROOT SR.

CARREL'S WONDBEHANDELING.

Vóóordat de redactie tot de meening komt, dat genoeg over bovenstaand onderwerp door middel van ingezonden stukken is geredetwist, zou ik gaarne nog een paar opmerkingen maken. In de eerste plaats om collega KORTEWEG dank te betuigen voor zijn goede bedoeling den strijd in juistere banen te leiden. Zeer tot mijn leedwezen moet hieraan worden toegevoegd, dat die poging blijkens hetgeen collega